

עין משפט
נר מצוה

ע א מיי פֿינץ מהל טוען
ונטען הל' ט סמב עשין
זא טוש"ע ח"מ ס' קמא
סע"ה וסע"ט:
עא ב מיי שס הל' א
טוש"ע שס ס"א:
עב ג טוש"ע שס סע"ף טו:
עג ד מיי שס הל' יט
טוש"ע שס סע"י ז:

דבינו גרשום

[illegible]

נברה שנה וזרע שתיים ב'ו'. נרה ש
משום רבותא דר' אחא דאפי'
דנראה דוקא כגון שנה זרע ונרה
מאחא מודה לאינה חוקה דמה מועיל
בלא זריעה: **למסומי** מאי.

וְהַיְתִימָה לַרֶשֶׁבֶ"א דְּהִיכִי מוֹכַח מֵהֶכָּה
 וְלַמַּעֲוִיטִי נִירָא קֳחָי לְמַנָּה קֶסְבִּי
 זִרְבָּנָן נִירָא הוּא חוּקָה וְהָא דְּלִצְרִיךְ אֵל
 שְׂטֵינִי מִיּוֹס לִיּוֹס מָשׁוּם דַּעַת מֵלֵת
 שְׂטֵינִי מוֹדֵרֵה לִיּוֹנִינִשׁ בְּשִׁטְרָא דְּכַמְפֵּרֶשׁ
 לֹא עָשִׂה בְּאוֹתָן וְאִפִּי לֹא עָשִׂה בְּאוֹתָן
 שְׂטֵנִשׁ אֲלֵא יוֹר הוּא חוּקָה דְּלֵא עֲבִיד
 מִיּוֹנִינִשׁ דְּכַרְבִּי לֹא רְעִיבֵי וְשִׁמְכִי: **מִי**
 וְהִיטִיבֵיהּ. וְהִיטִיב טוֹבָא אִיכָא בְּיִיבִי
 שְׂטֵנִשׁ וְלֹא יוֹרִיט יוֹכִילִיט בְּשִׁמִּי שְׂטֵנִשׁ
 דְּבִצִּירוֹת שָׁנָה זָכַר וְכ' בְּצִירוֹת אַחֲרֵי כֵן
 שְׂטֵנִשׁ שְׂטֵנִשׁ וְאוֹמֵר רַ"י דְּמַשְׁמַע לִיה
 דְּבִצִּירוֹת שְׁלֹמֹת כָּל שְׁנוֹת הַבְּצִירוֹת: **א**
 אֲלֵא אִיכָא מִימָה לִר"י אֲמַרְי לֹא מַשְׁנִי דְּאִיכָא
 בְּיִיבִי וְהִיטִיב חֲרִיפִי וְאֲפִלִּי כְּדִמְרִימָא **ב** צִפִּי
 דַּע"ה (דף קה) כִּמְה מִיּוֹסֵן י"ב חֲדַשׁ
 שְׁבַע י"ג אוֹמֵר מִגֵּת גִּת מִגֵּת זָכַד לְבִד הִיטִי
 קִמְמָא אִיכָא בְּיִיבִי וְחֲרִיפִי וְאֲפִלִּי: **ו**
 הִיטִי לֹא שְׂטֵנִשׁ אֲבִירוֹת. **ח** וְנִרְעֵה
 דְּרוּקָא שְׂטֵנִשׁ אֲבִיט אֲבִיט אֲבִירוֹת גְּדוּלִּים
 שְׁלֵשָׁה שְׁלֵשָׁה לְבִית סָאָה וְאֲכַלְתָּ אַחַת
 שְׁבַעֲנָה וְזוֹ אַחַת שְׁבַעֲנָה וְזוֹ אֲבִיט חוּקָה
 מִיּוֹדֵי דְּהוּא אֲבִירוֹת אִיכָא דְּלֵא בְּאוֹתִי
 וְהִיטִיבֵיהּ וְהִיטִיב אֲבִירוֹת גְּדוּלִּים אֲבִירוֹ
 גְּדוּלִּים לֹא הוּא אֲלֵא ג' לְבִית סָאָה
 כְּדִמְרִימָא **צ** לֹא יַחְפּוֹר (לְשִׁל דף ק:):
מַמְמַע **א** בְּבִית בָּהִר. פִּי"ה דְּפִתּוֹת
 מְצִית סָאָה לְעִשְׂרֵה אֲבִירוֹת
 הִיטִי מִיּוֹסֵי נִירָא וְהוּא כִּיבֵר וְלֵא הִיטִי
 חוּקָה וְאִין בְּצִירוֹת דְּהָא מוֹכַח בְּשִׁטְרָא
 דְּאֲכַלְתָּן רִזּוּפִין הִיטִי חוּקָה דְּפִרְיִן רִבָּא
 וְאִנְהִירְעִי אֲלֵא מַעֲתָה הִיטִי אֲסַפְמָא
 בְּצִמְחֵי קִי לִיה וְלִרְשִׁבִּי אֲלֵא נִרְעֵה לִישׁ
 אֲלֵא דְּלִקְטָנִן אִיירִי שְׂאוּכָל כָּל הַאֲבִירוֹת:
א אֲפִי שְׁהָן רִזּוּפִין הִיטִי חוּקָה
 שְׂטֵנִשׁ אֲכַל הָעוֹמֵדִים לִיעֲקֵר וְאוֹתָן
 הָעוֹמֵדִים לְהַתְקִיִּים אֲכַל הֶכָּה שְׂטֵנִשׁ
 כִּי אֲכַלְתָּ כָּל אֲבִירוֹת אֲלֵא ג' בְּשִׁנֵּה
 אֲחֵס הִי לִג' אֲבִירוֹת ג' סָאָה הִי יֵשׁ
 בְּכָן ג' אֲבִירוֹת הָעוֹמֵדִין לִיעֲקֵר וְכִשְׁהוּא

ורע שנה אחת לא נקט אלא
י' הוי"א חזקה ואומר ר"י
נראה בזה אחר זה אפי' רבי
ה' כל כך שמורשה ב' שנים

אפילו יום אחד נמי אלא דכולי עלמא "נ"א
לא הוי חזקה והכא פירא רבא ופירא זוטא
איכא בניניהו ת"ר ניר אינו חזקה וי"א הרי זה
חזקה (6) ⁶מאן "א אמר רב חסדא ר' אחא היא
דרתניא נרה שנה וזרעה ב' נרה ב' וזרעה
שנה אינה חזקה ר' אחא אומר הרי זו
חזקה א"ר ⁷אשי שאלית כל גדולי הדור
ואמרו לי ניר הרי זה חזקה א"ל רב
ביבי לרב נחמן מאי טעמא דמ"י ניר הוי
חזקה א"ר עבד איניש דכריבו ליה לארעיה
ושתיק וזמ"ל דמ"י ניר לא הוי חזקה מימר
אמר כל שיבא ושיבא דכרבו לעילל בימר
ששלחו ליה בני פום נהרא לרב נחמן בר
רב חסדא ילמדנו רבינו נירא הוי חזקה או
לא הוי חזקה אמר להו ר' אחא וכל גדולי
הדור אמרי ניר הרי זה חזקה אמר רב נחמן בר
רבי ⁸צחק רבותא למיחשב גברי הא רב ושמואל
בבבב ר' ישמעאל ור' עקיבא בא"י אמרי
גרי לא הוי חזקה ר' ישמעאל ורבי עקיבא
מתני' היא רב מאי היא דאמר רב יהודה
אמר ר' זו דברי ר' ישמעאל ורבי עקיבא
אבל חכמים אומרים חזקה ג' שנים מיום
ליום מיום ליום למעוטי מואי לאו למעוטי מיום
דלא שמואל מאי היא דאמר רב יהודה אמר
שמואל זו דברי רבי ישמעאל ורבי עקיבא
אבל חכמים אומרים עד ⁹שיגדור שלש
גדירות ויבצור ג' בצירות וימסוק ג' מסיקות
ממאי בניניהו אמר אביי דקל נערה איכא
בניניהו ¹⁰(שעושה שלש פעמים בשנה):
ואמר רבי ישמעאל בד"א בשדה הלבן;
ואמר אביי מדרבי ישמעאל נשמע לרבנן
היו לו שלשים אילנות ממטע עשרה
לכית סאה אכל עשרה בשנה זו ועשרה
בשנה זו ועשרה בשנה זו הרי זו חזקה
לאו

אפי"ו יום אחד נמי. יכול לעשות בו ניר: פירא רבא ופירא ווטא איכה
נייניסו. ר' ישמעאל ס"ל דלא הוי חזקה עד שילקט פירא רבא דהיינו
שבגממיה כל התבואה לפיכך צריך לשלש חדשים בגון שעורים שצולת
שועל ועדשים שגדלים בג' חדשים ור"ע סבר פירא ווטא דליינו כגון
שחת שגדל פירא שני יום הויא חזקה
אע"פ שלא נגמרה התבואה אי נמי
בגון ירק דגדלני הירקות בחדש אחד:
נרש שנה. בלא זריעה: ושס"ק. וכל
מיחה ומוטל לא יעלה הפסד: כל ווטא
ושפא דכרבו יניעול בה. כל קיסמיס
שבמחרישו יכניס בה כלומר הלוא
ויתרוש הרבה עד שמכלה ממחששו
ותמרחם הקרקע וחס"כ אטלנה
ואזרענה איני: ילמדנו רבינו ניר
הוי חזקה. בזה הענין ר"י צידע
י"ב חדש ושני ימים: רבי ישמעאל
ור' עקיבא דמסנטיסן. כדאוקמינן
דכ"ע ניר לא הוי חזקה כלומר יום
א' בשנה שגר בו שדור אינה חזקה
בשנה כשנה שלמה למשכון ג'
שנים: זו דברי רבי ישמעאל ור"ע.

דלמרי בנתמי' [כח] עדה העכל חזקת
 ג' שנים ואינה מיום ליום אלף י"ח
 חדשים לר' ישמעאל וי"ד לר"ע אלף
 חכמים אומרים חזקתן שלש שנים
 בכל דבר מיום ליום. ואליעזר ד' שנים
 רבנן פרישן בריש פירקין [פג] טעמא
 דחזקת ג' שנים דעד שלש שנים
 מחדהר איתין בשטריה טפי לא
 מחדהר וכוותיהר דהני דבני אלפא
 דרב קיימי כדמוכח סוגיא דבבבלימין
 ללא אזיל בתר לקיטת ג' פירות של
 ג' שנים אלף ג' שנים שלמות בעינן
 בכל דבר ומשום דלין דאזיל מהר
 בשטרי וימר מנ' שנים: לאו למעוטי
 ניר. דהא אפי' פירא רבא ופירא
 וזוטא קא ממעט וכו"ש ניר דהא מיום
 ליום קתינ למעוטי אפי' שנים
 וסעוועות אלמא ניר לא חשיב חזקת
 יום אחד דידיה בשנה שלמה דלאן
 די ב"ב דחדש ושני ימים ואין שלש
 שנים מיום ליום בעינן: דלמחר רב
 יהודה אמר שמואל זו דברי רב
 ישמעאל ורי"ע. דלמרי בנתמי' אלף
 בשנה צילן כנס את תפולתו ומסק

פירוש ויחי וכן את קיינו הרי אלו ג' שנים [לעיל כח] אלמנה משליקת ג' פירות בשבוע אחת בשנה אחת בג' זמנים זה אחר זה חסיד לה חזקה: אבל בארזים אומרים. פירות ^(א) ג' שנים לר' עד שיגדור בשבועים ג' גדירות כו' משקים: בימים: מאי בנייהו. בין ר' ושמואל בין למר וצין למר ג' שנים בעינן: דקל נערה איכא בנייהו. דקל וצלה וכו' ^(ב) דפחות מג' שנים שלמות טוענת ג' פעמים לשמואל היא חזקה בג' גדירות אע"פ דליכא ג' שנים שלמות ולר' דבעינן ג' שנים מיום ליום. ורבינו חננאל פ' דקל נערה דל' לרבי הוסיף פירוטיו גמין מלאן סג חלני נעמי (מס' ח' לרבי חזקיה) דל' גדירות לא היו חזקה דהא לא גדר לרבי בר דאמר בעינן ג' שנים והרי הוא מחזק בו ג' שנים והרי חזקה ולפי הלשון דהא אפי' שמואל לא בא לנערה שנים: והרי חזקה. ל"א פירש עוד דהא דקל דיוסרין געושה פעמים בשנה לשמואל בשנה וממלה היא חזקה דלא איכא ג' גדירות ולר' לא היא חזקה דליכא ג' שנים: אמר אביי מדברי ר' ישמעאל נשמע לר' רבנן הו' לו שנים כו'. ה"ב לה. והבי' פירושא דר' ישמעאל דבשה חזקה בשנה אחת בשלש לקיטות בשלש מקומות בשנה דקמית נכס את תבואתו ומסר את חמורו כו' מדברי ר' נחמן ל' נשמע לר' רבנן פלוגי עליה כדאמר ר' יוחנן חזקה שמואל לעיל ובעו ג' שנים דליכא פלוגתא בין ר' ישמעאל ובין רבנן אלא בשנה אחת וג' שנים: אבטל כל מאי דאמר ר' ישמעאל בשנה אחת אמרי רבנן בג' שנים: **שמואל טעם עשה לבי סאה.** דביט סאה סאה לעשר נטיעות כדאמר בל' תספור (לעיל דף כ) אבל אלא פחות כהנין ל' איננות הרי מוכרין ביביות והוי כיער ולא חזקה דלא אחזקי כדמחזקי אינשי וביבות מצינן סאה ל' נמי לא היא חזקה בכל הקרקע אלא כנגד מה שצריך לאיננות: אבל ג' בשנה זו ור' הרי זו חזקה. דמי שחזקו חזקו: שנים בכל השנה דמי שהיה אוכל בכל השנה מה שגדל בו:

המוכר את הבית (שם דף עב.) דקתני בהקדיש עשרה לבית סאה
קע וכמה יהו קרובים זה לזה כדי שיהא הבקר עובר בכליו
וכמה

אָכט י"א אַלנות בכל שנה שמה צאֹתן י"א שאָכט אַתֵּן צשנה זו י' מִבֵּין ג' א' ג' שְׁעוּמִין לִיעֲקֹר וְעֵינִין בְּכָל שָׁנָה שִׁיבֵל ג' מִחֻקֵּי הַמִּלְחָמָה וְהַתְּקֵסִים וְיִזְמֹר מִצִּית סָאָה לְעִשְׂרָה נִרְאָה דָּלָא קִנָּה קִרְקַע עֵינִי עֵינִי ג' אֶפְסִי ד' דְּרוּקָה בְּכָל קִרְקַעָה הִוא דָּלָא הִוא חוּקָה אֲבָל מִנְהָ שְׁרִיךְ לְאִלְנוֹת הִוא חוּקָה: **מִמְּזִי עֲשֶׂרָה לְבִית סָאָה**. קָשָׁה לְבִית לְמֵאִי שָׁנָה חוּקָה מִמֵּכֶר ^(א) דְּבִי קִנָּה ג' קִנָּה קִרְקַע וְעִשְׂרָה לְבִית סָאָה הִוא מִפְּחֻרִים וְלֹא קִנָּה קִרְקַע בְּדַעֲשֵׁר לְבִית סָאָה יֵשׁ מִחֻקֵּי וּמִשְׁמִין לְכָל אֵילִן מִצְּמוּרָה אֶת הַסְּפִינָה (לִקְחֵן דָּף פג): אִין קִנָּה ג' כ'ו' אֲמַר וְכִשְׁמֵי יֵהָ צִינִיָּה שִׁמְשָׁנָה וְעַד שֶׁ עֲשֶׂרָה אֵילִן יוֹמֵר מִי"ו הִוא מִפְּחֻרִים וְכִשְׁמֵי צִינִיָּה י"ו הִוא לְכָל אֵילִן ח' (מִכָּל דָּר סְבִיבֻתֵּי דִּהִינּוּ טְפֻלָּא שֶׁל י"ו עַל י"ו עֲגוּלָה שֶׁהָאֵילִן יוֹנֵק סְבִיבֻתֵּי צְבוּרָה וְי"ו עַל י"ו עֲגוּלָה וְשִׁמְשָׁנָה הִוא מִחֻקֵּי וְעֵינִי דִל רְבִיעַ מִינֵיָּהוּ דְּמִדּוּבַע יֵהָ עַל יֵהָ עֲגוּלָה רְבִיעַ לֹא יֵשָׁר אֲפִי מִתְּחִיל אֲלֵמָּה לֹא הִוא כְּשִׁיעוּר י' לְבִית סָאָה וְשִׁמְשָׁנָה י' שֶׁ חֲלָקִין בְּכָר לְחֻקֵּי דָרִים מִכָּר לֵעֵל וְדֹרֵךְ בִּין דְּקִרְקַע קִרְקַע אִם אֵין רְפוּפִין מִכָּר צִנִּיָּה דְּבִי רִגְלִיָּן לֵעֵל וְדֹרֵךְ בִּין אֲדָם אֵין לְהִרְחִיק יוֹמֵר מִי"ו אִמָּה אֵילִן מֵאֵילִן אַע"פ שֶׁנִּכְנַס יִיקָא לְכָל זֶה בְּחֹרֶךְ יִיקָא שֶׁל זֶה שֶׁאִלְנוֹת גְּדוּלִים יוֹנֵקִין י"ו אִמָּה מִכָּל דָּר לְבִית אֵין דֶּרֶךְ לְהִרְחִיק גְּדוּלָה מֵאֵילִן כֹּל שִׁיעוּר יִיקָא דִּהִינּוּ לְבִית סָאָה וְכִי אֵין לֵיטַע אִישׁ צְבֵדָה אֵילֵּן אֲלֵּא ג' אִילוֹת או' ג' אֲבָל גְּבִי צִינִיָּה הִוא חוּקָה כְּשִׁיעוּר יִיקָא אַע"פ שֶׁהֵן מִרוֹחֲקִין כְּשִׁיעוּר יִיקָא אֲבָל קִרְקַע לְר"י דִּיפָּה כֹחַ הַדִּיּוֹט מִכָּה הַקֶּדֶשׁ דְּבִי הַדִּיּוֹט קִנָּה שְׁלֵשָׁה קִנָּה קִרְקַע מִשְׁמָנָה וְעַד י"ו ^(א) וְגַבִּי הַקֶּדֶשׁ תֵּלִיץ בְּסוּף הַמּוֹכֵר אֶת הַבֵּית (לִקְחֵן דָּף עג). הַקֶּדֶשׁ שְׁלֵשָׁה אִלְנוֹת מִמַּעַט וְעִשְׂרָה עַד כֹּן אֵלֵּא הַקֶּדֶשׁ אֶת הַקֶּדֶשׁ מֵאִי שָׁנָה הַקֶּדֶשׁ מִמֵּכֶר וּפִי הַקּוֹטֵרֶס לְבִית הַמּוֹכֵר אֶת הַבֵּית (שֶׁס ד"ה מִמַּעַט) דִּהַתֵּם צְדַת בְּסוּף הַמּוֹכֵר תֵּלִיץ מִיֵּלֵתָּ אֲבָל גְּבִי הַקֶּדֶשׁ צִינִיָּה תֵּלִיץ מִיֵּלֵתָּא וְכִשְׁמֵי הַמּוֹכֵר אֶת הַסְּפִינָה (שֶׁס דָּף פג. ד"ה מִנְהָ) פִּירָשׁ גְּבִי מִמֵּכֶר וְהִוא הֵאֵן לְמַקְדֵּשׁ אִלְנוֹת דִּהּוּ נִמִּי הֵאֵן שִׁיעוּרָה וְצִינִיָּה לְשִׁנִּיָּה וְרֵאִהּ מִתּוֹסַפְתָּא דְּמִכִּלְתֵּין קִדְּמִיָּה (שֶׁס דָּף פג) קִנָּה

(ג) אולי צ"ל ור"ע סבר ניר הוי חזקה.

חזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

מסורת הש"ס

(א) נע' מוס' לקמן ג': ד"ה
מחלן] (ב) יבימות מה... (ג) גר'
רש"ל שגיגדור ג' גדידות
גדלות והוא משון גודו
חינא, (ד) רש"ל מ"ו, (ה) חבל
חינויות גדולות ממטע ג'
לזית קאה"ק בזה"ס
ויברך" וימהר"ם זצ"ל:
חבל ג' חינויות ממטע עשרה,

הגהות הב"ח

[illegible]

מוסף תוספות

א. בין חפירות ועבודות
ועבירות ר"ן, (ואף ד'נר)
כל הוה חפירות ה"מ שנת
הגיר, אבל שנת של זרע,
משכנס לחוכה וחרש
ופרנס כדרך הבעלים ולא
יצאתה מחזקות, הרי זו
חזקה ומוזני לו משעת
הגיר, רש"א, ב.
משכנת לה שיהא קרקע
טפילה להן אלא בהאי
שיעורא בלחוד הדין
במטע עשרה לביית סהי
מזומצמים, ר"ן לקמן עז;
ועין רש"א כאן.
ג. הדיניו ט"ז אמות לה
אחד, מוס' ערכי ד.

[illegible]

עין משפט
נר מצוה

מכירה ה"מ ט סמג עשין
טו"ש"ה ח"מ ס' רצו
סע' ו' בזה"ל
ה"מ ס"ב מהל' טוען
ההל' א ועיין בזה"מ
ומג עשין לה טו"ש"ה ח"מ
י' קמא סעף א וסעף יח:
ג מ"י פכ"ד מהל'
מכירה ההל' א סמג
עשין טו"ש"ה ח"מ ס'
רצו סעף א:
ד מ"י פ"ו מהל' כלאים
ההל' ג ע"ש בזה"מ סמג
אזין רפ טו"ש"ה י' ר"ל
סעף גל:

רבינו גרשום

אבל אילנות דמכשת
 שרשים ומין
 כל לרודת תחיההם
 נענפן מעשרבין ימי המטר
 ער עולתן כיון רב
 תבוסה ורואי שיר לצמנו
 רכרו לו מי מקום האילנות
 אפילו רב דביר דמטר
 עולתן תהאב כדכר לשום
 וידעהו זה החוקק בראש
 כל רבוע החוקק בראש
 לו רבע האילנות לכל
 עין חמיל עין שר
 חקוקות רהא שפני לו מנ
 חקוקה רהא שפני לו מנ
 חקוקה רבע האילנות כי
 רב רפצי לממור לו בעל
 חקוקה רבע האילנות כי
 רב רפצי לממור לו בעל
 חקוקה רבע האילנות כי
 רב רפצי לממור לו בעל
 חקוקה רבע האילנות כי
 רב רפצי לממור לו בעל

[illegible]

אילן. היינו מקום תפילה ושרשין ועד הנהום כל וות קרקע מכר לו והיינו מדה בינונית של אילן דאי אמרין קנה בקרקע ברוחב ענפים היינו יותר מדאי אי אמרין לא קנה אלא נגד עובי קורות האילן היינו מעט יותר מדאי אבל שיפוליה היינו יותר מעובי

ד'א מצי' אמימר ליה עקור אילנך שקור' וזיל. פירוש לבבשש"א
ובלח' טעמא דמכשח' ארעא' אי לא משיר מנ' א"ל עקור אילנא
יעל כרחו לא יעכב האילן בשדהו ועוד שרואה לזרע מקום האילן:^א
מכר אילנות וישרי' קרקע. פ"ה דצב' אילנות איירי דג' הכל מודין

דקנה קרקע כדתנן בהמוכר את

הַסְפִּינָה (קָמֵן דָּף פֶּה) וּמוֹקֵי לֹא בָּרַחְנוּ
וְדָחִי וּמוֹקֵי לֹא אִפִּי כִּרְעֵ וּלְפִי
הָרֵשָׁא דְקַעֲמֵ שִׁימֵ אִין לֹא קִרְקַע לֹא
כִּרְעֵ וְכֵן מוֹכֵחַ בְּסוֹף הַמוֹכֵר אֵת
בִּימֵת (שֶׁ דָּף ע.ב. וְשֶׁ) דְקַמֵּי הַקִּדִּישׁ
אֵילֻנֹת מַמְטֵעִי י לִימֵת טָהֵר כִּי בִּזְרָה
אֲחֵר וְזֶה לֹא הַקִּדִּישׁ אֵת הַקִּרְקַע וְסוֹף
י מִינֵיהּ אֵילֻנֹתֵי רִבִּי עֲקִיבָה אֲחֵר
מוֹכֵר בְּעֵין יִפֶּה מוֹכֵר וְכִי מַקְדִּישׁ פִּי
אֲחֵרֵי בִּזְרָה אֲחֵר וְזֶה לֹא הַקִּדִּישׁ אֵת
הַקִּרְקַע אֲלֵמָה מַשְׁמַע דְקֵנָה אֵילֵן
אֲחֵר דְנִימָה אֲלֵמָה מַשְׁמַע וְאֵין נִרְאֵה
לְרִי דֵהָא כִּיּוֹן דֵהָא דִמְנָן בְּזֵהמוֹכֵר
הַסְפִּינָה (שֶׁ דָּף פֶּה) קֵנָה ג' אֵילֻנֹת
קִרְקַע מוֹקֵי נִמִּי כִּרְעֵ אִיכ
וְכִיכ לְרִיעֵ בְּשִׁימֵי לֹא קֵנָה קִרְקַע
הִיכִי מַשְׁמַע דּוֹקָא ג' אֵילֻנֹת קִרְקַע
אֲזַל לֹא קֵנָה קִרְקַע לִכְךָ יֵשׁ
וּפִרְשׁ לֹא דְשַׁמְעִתָּן בְּג' אֵילֻנֹת
אֲשֶׁר צִדְעִלְמָא בְּג' קֵנָה קִרְקַע אֲשֵׁי
הַסְפִּינָה דְמִימִי גִוּוֹן שְׁאִין שֶׁס קִרְקַע אֲלֵמָה
הַקִּרְקַע לְעַמּוֹ י אוֹ בְּזֵההּ דְגִוּוֹן וְאִומֵר
וּפִיכִי בְּזֵההּ הַקִּרְקַע מַשְׁמַע וְלִכְךָ לֹא
קֵנָה גִוּוֹן הַקִּרְקַע כְּלוֹם אֲלֵמָה אֲלֵמָה
מוֹכֵר בְּעֵין יִפֶּה מוֹכֵר יוֹכֵל לִיטֹעַ אֲחֵר

מקומו כשיצא והוא דהמורב את הבית היפה וני חילומי רב
 אליבא דרבנן דר"ס דסבירא להו מוקדש צעין יפה הוא מוקדש
 את אמר מוכר צעין יפה הוא מוכר וכל שכן מוקדש ואלא רבנן
 אליבא דרבנן צעין שמעון דאמרו במקדש הקדש את כולן רבנן
 אומר מוכר צעין רעה מוכר אכל מוקדש צעין יפה מוקדש וכיון
 צירא להו דכולי האי מוקדש צעין יפה (א) ממכר דלפי צור ודות
 צעין הקרקע צריך להם הקדש כ"ס במקדש את האילן הקדש
 אלא הקרקע הצריכה לאילן ואע"ג דבמכר את מכר את הקרקע
 ומיהא אהיא דבמכר הכי אי אפשר לפרש כן [דקאמרי] אלא פשיטא
 דר"ס ואליבא דמאן חילומא אליבא דר"ע הא אמר מוכר צעין יפה
 מוכר כ"ס מוקדש ומ"מ אי לפרש דמוקדש כדפיך ממכר כיין
 וצעין צעין יפה מוכר אלא לן למימר דמוקדש כל שכן דיותר מעט
 נמכר יפה מוקדש ובאילן אחד נמי הקדש המקדש את הקרקע
 ואע"ג דבמכר לא קנה ועוד יש לפרש ללא מנח הקדש זה אמר זה
 יקח ההם דצעין רעה מוקדש אלא דייק מדקמי הקדש שלשה
 חילומות ממעט "בית סאה הרי זה הקדש את הקרקע כולה לפיכך
 שפוא פודה לפי בית זרע חומר שעורים כו" ואי ס"ל דצעין
 שפוא פודה אע"פ שחור ופודה את הקרקע ואת האילנות צבת סאה"ל
 ר"ל למימר דפודה ופודה ופודה ופודה מהלל את האילנות צבין
 ופודה ופודה את הקרקע לפי בית זרע חומר שעורים כדאמר רב
 הונא דפרק י' בערכין (פרק 97 ד.) הקדש שדה מלאה חילומות כשהוא
 פודה פודה את האילן צבין ופודה ופודה הקרקע לפי בית זרע חומר
 שעורים צבין שפוא כסף אלמא סבב רב הונא מוקדש כו" ^א ואיצינה
 ר"ל לרב הונא ופודה את צבין צבין דהמורב את הבית ומשני
 ומני ר"ס היא דאמר צעין רעה הוא מוקדש והשחא מדקדק לקמן
 בפשיטות דכולה סוגיא דלקמן אליבא דרב הונא קיימא לטעמיה
 (א) דאמר צבין ערכין (סא) צעין יפה הוא מוקדש: **אליבא דרב.**
 אין צריך להרחיק וזע ד' אמות אלא שלשה טפחים כעין (א) כרס
 חדי"ל ולענין מי שנטע כרס ולא חיללו דליון חור מן המלחמה:

[illegible]

שיפוליה היינו יותר מעובי קורת האילן ופחות מרוחב הענפים ובהכי סגי ליה בקרקע:

חזקת הבתים פרק שלישי בבא

דודא מנחש: השרשים בקרקע וגם מעבצין את המחרשה ודלי
האחסיק אדעתיה לשיר לעזמו קרקע סביבות האילנות כדי שלא יוכל
הלווקא לערער עליו ולומר כשיבשו אילנותיו עקור אילנותיך שקול חיל
דהא מוקי לארעאי: לימא ליה. כשיבש האילן: מכר אילנות ושייר

קרקע לפניו. שפירש לו כן האילנות

אין מוכר נך והקרקע איז מעש
לעצמן: פלוגאט דר"ע ורצנן.
לרב זצד אין לרב פפא. וצני
אילנות מיירי דבשלשה אילנות הכל
מודים דאם הקרקע נתמן סתמא
המוכר אין הספיקא (לקמן דף פא).
וממוכר לה גבמ"א כ"ד"ע ומיהו רש"ע
דקמי גבי שנים אין לו קרקע לאו ר"ע
היא דמכוח צביליה המוכר את הבית
(לקמן דף עב). והסם פרשין לה:
לר"ע דאמר מוכר צביל יפה מוכר
לוי. ללוקח מקום אילנות צביל
ליטע אחרים צמקמן כשימושו: לרצנן
אין לו. קרקע דאם ימונו לא טעה
אחרים צמקמן סתמא פפא: לר"ע
שני אילנות לא קנה קרקע: פפא: לרב
זצד כו'. כלומר דרב זצד נמי מצי
למימר אצ"ב דר"ע ולא היא מילתיה
כתנאי אלא דכריז הכל: ס"מ. דקמחר
רב זצד (רש"י) אין לו קרקע גבי נך לקוחות
דכפריתא לעיל [ס"ט] לויס ונאצינות. [א]
צענים ולא בפירות: לויס נך דקרקעות.
אפי' צמקום האין וכשיש מעקרני
ותמן: ס"מ. דיס לו [א] דקרקעות: גבי
שני לקוחות דאמר. צביל אילנות
לצביל הקרקע כי היכי דלדידך זצדן

בזעין יפה מה שמכר כך מן הקרקע על מנת להיות הקרקע שש
 פועלונותיהם היא ופירוטיה: אף לדידי זבין זבין יפה. שארל כחוטא
 לעולם שם ימותו אטע אחרים חתמינן דלזין אדם חוטא
 לו למכור ארץ זבין יפה ולא זבין רעה: אצל הכא. שעירב
 לעצמו כל לגבי עצמו זבין רעה מוכר כדי לשיר לעצמו: אצל
 להי שלשים אילנות כגון שטעוין ט"ו צבית סאה אינה
 חזקה ואפילו אצל כולן כל שלש שנים דלא אחזין כדמחזין אינשי
 דזבין ראויין לקיים א) אלא לעצמו ולשר: מסקין א) רבא אלא
 כיון דקטוש דנטעוין מתברין לא היא חזקה: האי משרא.
 דאספספא צבתי קני לה הרי א) ורעה רלופה ואפ"ה
 בריש פירקין [מ:] דהו חזקה. ומיהו לאו אספספא מעליהם היא
 אורחיה והאי לאו אורחיה היא מכתש צארעא טפי והאי לא
 מכתש דהאי אלא הוא דלית לה האי אספספא וצביתא עומה
 דמוקי לה לנדרעדי. ולי לפסד אצלן רלופין אינה חזקה
 לשרש אותן ולפזר נטיעתן שכן דרך אילנות לנטוע הרבה
 ביחד ואחר שגדלו מפזרים אותן הלכך לא היא חזקה
 ולשרש והואיל ולשרש קיימי ואין זו עיקר גידולן ואינה לרבי
 צבית סאה וצבילנות אמרו א) צבית סאה ועל כן נטיעת
 היא מתחלה והיו א) צבית סאה ואח"כ מיעטס לג' צבית
 אספספא כמו כן לרעה הרבה ביחד רלופין כמו
 שטעוין לרשיין וכרוב ואח"כ עוקרין אותן וממלא מהן ערוגה
 גדולה והיינו דפריך רבא אלא מעשה האי משרא דלרופין כו'.
 אלא אמר רבא. אי אית כן למישר מדידי צבילנות כה
 מוכר רלופין און לו קרקע. כגון שטעוין יומר מי צבית
 סאה לא אמר' הקונה שלשה אילנות קנה קרקע דלזין זה שדה
 לעקור ולשרש קיימא: על פסוק מ' אמות. שאין בין שורה
 א' אמות אלא א' אמות איין כרס והנהיג ורע לשם אינו לוקח משום
 כלאים (דברים כד) ומוחזקת בצבילת: האמצעים. שורה
 שמי שמת רוצין כאליו אינה והו לה שם אמות צבית לשורה.
 גבי מוכר רלופין לרבנן רוצין את האמצעים כאליו אינו ודינן
 ויגלע נמי גבי מוכר רלופין לרבנן רוצין את האמצעים כאליו אינו ודינן

וַיֵּלֶךְ דָּרָבָה מֵאֵי הָיָה כִּרְשִׁי וּדְלָה כִּרְבֵּן. וְזֶה מֵוֹכֵחַ אֶת הַסִּפְּרִיָּה (קַתוּם פֶּסֶק):
 וְהָיָה לְרַקֵּעַ: מִיִּיּוֹדוֹ עַד הַסּוּמָה. שׁוֹלֵי (שְׁמוֹת כח) מִתְּרַגְּמִינָן סִפְּרִיָּהּ.
 ע. שֶׁאֵינֶם שְׂדֵקִל מִיּוֹדוֹ הוּא וְזִמְנָן דְּלֵיָּהּ אֶל לוֹ קִרְקַע מִיָּהּ סִפְּרִיָּהּ
 אֲבָל תַּחֲמוּי דְּלֵיָּהּ מִיָּהּ אֵת לִיָּה דִּמְיוֹן דְּלֵיָּהּ לִפְרִימִי קוֹנֵה לְהַתְקִים
 יֵין צַעַל הַשְׂדֵּה יוֹלֵד לְחַפּוֹר תַּחַת הָאֵיָּהּ אִפְּלִי לְמַטָּה מֵאֲחָף אִמָּה:
 מִתְּקָן

מסורת הש"ס

(א) כלאים פ"ה מ"ב עירובין
ג: לקמן פג. קב; (ב) ערכין
יד; (ג) ז"ל: כרבנן ודחי ומוקי
לה אפילו כר"ע. כן העתיקו
חוס' ועי' חל"ג,

הגהות הב"ח

[illegible]

מוסף רש"י

[illegible]

מוסף תוספות

א. ומדנחת לשיוור
שיוור לפניו קרקע גמור
ב. שיוור אילנות תצטרך
וביתניהן תוצנה לתן כמלא
אורה וסלו. רש"י.
ג. דלא דמי לבור דרתי
הדרוך הוא דבר אחר
דלא חזן מבור דות אחר
הכא השיוור הוא מקום
האילן. ש"עמ"ק נט"ז סוף
דף ט"ז, רמב"ם.
ד. אמאי פודה
אילנות אב קרקע. תוס'
ה. נספוקט שפוק המצניח
בעין יפה מקדיש וכו'
אילנות לבד וקרקע לבד
אולי שפודה אילנות אב
קרקע. גמלו ורש"י ערכו.
ו. דעבורתו ר"ל פסחים.
ז. פליט מ"מ פ"ה.

